Wydanie poranne.
Nr. 194. Niedziela 16 sierpnia 1914. Rocznik XXIII.

2 K miesięcznie z odsyłką.
Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f., 3 fr. 50 ctm., 2½ szyl. 70 cm. amer.
Tygodniowo w Krakowie 40 h. z dostawą do domu 46 h.
Cena numeru oddzielnego 8 h.
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 396.
Telefon Administracyi Nr. 2314.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.
Dział inseratowy: Pl. WW. Świętych 11.
Telefon Nr. 1354.
Konto czekowe Nr. 910.
Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 20 h. Za miejsce wiersza petitem w nadesłanem 60 h.

Walki uliczne w Kaliszu.
Walki na granicy prusko-rosyjskiej.
Zarządzenia wojenne w Rosyi.
Z walk w Galicyi wschodniej.

Walki w Kaliszu.

Berlin, 16 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi:

Zdaje się, że do przeciwnego prawu międzynarodowemu zachowania się ludności belgijskiej względem wojsk niemieckich, przyłączy się teraz jeszcze stanowisko Rosyan w obszarach przez nas zdobytych. Wczoraj w nocy w Kaliszu **strzelano z zasadzki do wojsk niemieckich**, które wmaszerowały do miasta, **i zabito dwóch ludzi, a 20 do 30 zraniono.**

Nie ulega wątpliwości, że są to uplanowane ataki ludności niewojskowej. Istnieje podejrzenie, że podobnie jak we Francyi i Belgii, tak i w Rosyi bandy te pewno stoją w porozumieniu z rządem. Ale jak we Francyi i Belgii, tak i w Rosyi wojska nasze będą postępowały **bezwzględnie.**

Walki na granicy prusko-rosyjskiej.

Berlin, 16 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi: Wojsko niemieckie stoczyło zwycięsko szereg potyczek. Dwie dywizye kawaleryi rosyjskiej, za któremi szła piechota, **podpaliły miasteczko graniczne Margrabowę** i wczoraj powróciły za granicę. Stojący koło Mławy rosyjski korpus kawaleryi **ustąpił** w kierunku południowym przed kolumną niemiecką. Żadne zarządzenia nieprzyjacielskie nie zdołały dotąd pokrzyżować czy też powstrzymać zamiarów niemieckich.

Zarządzenia wojenne w Rosyi.

Petersburg, 16 sierpnia.

Pet. Ag. tel. ogłasza: Wydany ukaz carski zawiera następujące zarządzenia:

1) **Zniesienie wszystkich udogodnień i przywilejów**, jakich doznają **poddani obcych państw** na podstawie poprzednich układów.

2) **Wzięcie w niewolę tych obcych poddanych**, którzy podlegają powołaniu pod broń, wobec zarządzenia w ich ojczyźnie mobilizacyi.

3) Nadanie władzom prawa **wydalania takich poddanych z Rosyi** lub przenoszenia ich w różne obszary w **głębi Rosyi.**

4) **Przytrzymywanie i konfiskatę okrętów obcych państw** nieprzyjacielskich, któreby mogły służyć celom wojennym.

5) Pozwolenie dla podannych państw neutralnych, by mogli załatwiać bieżące interesy.

6) Przestrzeganie paryskiej deklaracyi w sprawie żeglugi z 1856 r., deklaracyi petersburskiej z 1868 r. co do nieużywania kul wybuchowych, obu podpisanych na pierwszej konferencyi w Hadze w 1899 r. deklaracyj w sprawie gazów wybuchowych, konwencyi genewskiej z 1906 r. w sprawie warunków wojny terytoryalnej i traktatów podpisanych na drugiej konferencyi haskiej w r. 1907.

Co do ostatniego punktu, to armia rosyjska będzie o tyle związana zawartem w niem oświadczeniem, o ile przeciwnicy jej będą także przestrzegali powyższych deklaracyj.

Powołanie pospolitego ruszenia w Niemczech.

Berlin, 16 sierpnia.

„Dziennik ustaw państwa“ ogłasza rozporządzenie w sprawie **powołania pospolitego ruszenia.**

Pogłoski o wielkiej bitwie morskiej.

Berlin, 16 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi: Ze źródeł **urzędowych angielskich** rozpuszczono za granicą wiadomości **o wielkiej walce morskiej na morzu Północnem**, w której Niemcy mieli stracić 22, Anglicy 4 okręty. Wiadomość ta jest **zmyśloną** i jest manewrem celem wprowadzenia w błąd neutralnej zagranicy. Jedynem wydarzeniem na morzu jest dotąd zatonięcie krążownika angielskiego „Amphion“. Anglicy dotąd nie ośmielili się zjawić w pobliżu wybrzeży niemieckich.

Te same źródła rozpuszczają wiadomość, jakoby **wojska angielskie wylądowały w Belgii** i razem z Belgijczykami zniszczyli jeden pułk kawaleryi niemieckiej. Wiadomość ta jest również **fałszywą** jak tamta. Wojska angielskie wogóle w Belgii nie wylądowały, a rzekome zniszczenie jednego pułku jest bajką.

Jeńcy belgijscy.

Berlin, 16 sierpnia.

„Lokal-Anzeiger“ donosi: Na plac ćwiczeń wojskowych Sennelager koło Paderborn przybyło **4000 jeńców wojennych belgijskich.** 50 wziętych do niewoli oficerów dało słowo honoru, że nie podejmą próby ucieczki, i dlatego doznają pewnych udogodnień. Jeden oficer francuski, wzięty do niewoli podczas patrolowania koło Saarburg, odmówił dania słowa honoru, pozostaje też pod ścisłą kontrolą. Jeńcy wojenni pracują przy budowie dróg.

Więźniowie rosyjscy w Berlinie.

Berlin, 16 sierpnia.

„Lokal-Anzeiger“ donosi: Wśród zatrzymanych tu więźniów rosyjskich znajdują się **oficerowie wysokiej rangi**, np. główny komenderujący floty czarnomorskiej, admirał Skrydłow, były generał-gubernator Moskwy.

Jak słychać, **23 generałów i wyższych oficerów** trzyma się w areszcie każdego osobno, podczas gdy ich rodziny mieszkają w hotelach.

Neutralność Holandyi.

Petersburg, 16 sierpnia.

Pet. Ag. tel. donosi: Poseł holenderski wręczył wczoraj ministrowi spraw zagranicznych pisemne oświadczenie, w którem wobec doniesień z zagranicy stwierdza, że neutralność Holandyi pozostała **nienaruszoną.** Oświadczenie powiada dalej, że rząd holenderski postanowił podczas całego trwania wojny **utrzymywać w mocy neutralność.**

Stan oblężenia w Bułgaryi.

Sofia, 16 sierpnia.

„Dziennik urzędowy“ ogłasza rozporządzenie, proklamujące **stan oblężenia w królestwie bułgarskiem.**

Walki w koloniach afrykańskich.

Berlin, 16 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi:

Według wiadomości z niemieckiej Afryki południowo-zachodniej, tamtejszy obszar dotąd pozostał **niezaatakowany**. W Kamerunie dotąd nie zaszedł żaden wypadek wojenny. Z niemieckiej Afryki wschodniej **brak wiadomości** bezpośrednich. Z morza południowego **brak wiadomości.**

W Togo przyszło **do nieznacznych potyczek** patroli z wojskiem francuskiem, które tam wtargnęło, przyczem nieprzyjaciel miał 3 zabitych.

Wojska angielskie posunęły się naprzód w Togo, jednak nie zetknęły się z oddziałami niemieckimi.

Gwardya obywatelska.

Zagrzeb, 16 sierpnia.

Stu obywateli z Zagrzebia zgromadziło się, by idąc za wezwaniem komisarza rządowego, utworzyć **związek obywatelski dla utrzymania spokoju i porządku,** jakoteż ochrony życia i mienia obywateli. Szef policyi zatwierdził statuty związku. Dotąd 200 obywateli podpisało przysięgę, że będą sumiennie wspierać władze polityczne w utrzymaniu porządku.

Pop — szpieg.

Wiedeń, 16 sierpnia.

Aresztowany wczoraj w ambasadzie rosyjskiej pop Mitrofan Jakubowskij od dłuższego czasu zwracał na siebie uwagę austryackiej policyi państwowej. Nazwisko jego wymieniane było w rozmaitych przeprowadzonych przeciwko organom i poddanym państwa rosyjskiego **procesach szpiegowskich** i tylko swej nietykalności międzynarodowej ma do zawdzięczenia, że dotąd nie był sądownie ścigany.

Neutralność Danii.

Kopenhaga, 16 sierpnia.

Rząd duński postanowił w wojnie między Anglią a Austro-Węgrami, Francyą a Austro-Węgrami i Czarnogórą a Austro-Węgrami zachować **zupełną neutralność.**

Korespondenci wojenni.

Wiedeń, 16 sierpnia.

Z wojennej kwatery prasowej donoszą urzędownie:

Będąca pod komendą pułkownika sztabu generalnego Maksymiliana Hoena kwatera wojenna prasowa etablowała się na pierwszem swem miejscu przeznaczenia. Zebrani tam austryaccy, węgierscy, niemieccy i zagraniczni wojenni sprawozdawcy znajdą tam w swem ważnem zadaniu pośredniczenia w przesyłaniu autentycznych wiadomości z placu wojny jak najlepsze poparcie. Ale ich działalność, zwłaszcza z początku operacyj wojennych, musi z wyższych względów doznać pewnych **ograniczeń**, które później przy kontynuowaniu operacyj zwolna odpadać będą. Z tego powodu służba sprawozdawcza z wojennej kwatery prasowej w najbliższym czasie **nie odpowie rozmaitym oczekiwaniom.**

Z walk w Galicyi wschodniej.

Walka pod Sokalem.

Pisma lwowskie donoszą:

Według autentycznych informacyi, w Sokalu i najbliższej okolicy niema **ani jednego żołnierza rosyjskiego.** Atak rosyjski został zupełnie odparty.

Przy tej sposobności wyszło na jaw **współdziałanie chłopów moskalofilskich z wojskiem rosyjskiem. Chłopi porozumiewali się z wojskami rosyjskiemi,** dawali im rozmaite znaki zapomocą chorągiewek i sygnałów świetlnych, a kiedy wojsko zebrane w Sokalu opuściło miasto, idąc na inne wyznaczone mu posterunki, **chłopi zawiadomili o tem Rosyan,** którzy w sile dwu sotni wpadli do Sokala. **Wówczas chłopi, na których czele miało stać dwu księży, podpalili dwórzec.** Zaalarmowane jednak wojsko austryackie pospieszyło do Sokala i odparło atak kozaków, którzy **pobici, ponieśli znaczne straty.** Kilkunastu kozaków wzięto do niewoli. Wojsko ugasiło również pożar, tak, że nie wyrządził on większych szkód.

Wczoraj sprowadzono do Lwowa z Sokala **27 chłopów moskalofilskich,** aresztowanych z powodu zajść w Sokalu. Winni staną przed sądem wojennym. Za zdradę stanu czeka ich **kara śmierci.**

Dalsze doniesienie opiewa, że **23 z tych chłopów już skazano na śmierć.** Mają oni być przewiezieni do swej wsi Skomorochy koło Sokala i tam dla przykładu powieszeni.

Narady w Krakowie.

Kraków, 16 sierpnia.

Prezes Koła polskiego dr Leo zwołał na wczoraj rano komisyę parlamentarną Koła polskiego, na południe zaś prezydya klubów sejmowych przy udziale przedstawicieli organizacyj militarnych „Strzelca“ i „Sokoła“.

Na posiedzeniu komisyi parlamentarnej dr Leo, przedstawiwszy przebieg wielu konferencyj, które odbył w Wiedniu z wszystkimi kierującymi w państwie czynnikami, postawił następujące wnioski:

1. **Utworzyć jednolitą i jawną organizacyę narodową.**

2. Sformować **dwa legiony polskie pod polską komendą,** pozostające **w związku z naczelnym dowodzącym armii austryackiej.**

Po dyskusyi komisya parlamentarna Koła polskiego wnioski te **jednomyślnie uchwaliła.**

Wczoraj po południu odbyła się wspólna narada prezydyów klubów sejmowych posłów parlamentarnych i **przedstawicieli organizacyi militarnych.** Po zagajeniu obrad przez prezesa dra Leo i przemówieniach posła **Daszyńskiego** imieniem Komisyi Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych i dra **Fiszera** imieniem „Sokoła“, uchwalono **wybrać komisyę** z 12, która pod przewodnictwem dra Leo i przy udziale marszałka krajowego Niezabitowskiego ma opracować **plan wspólnego działania.** Komisya natychmiast rozpoczęła pracę.

Biuro porady prawnej dla rodzin zmobilizowanych

w sprawach **zapomóg wojskowych** i wszelkich innych sprawach utworzone zostaje przy redakcyi „Prawa Ludu“ (Kraków, ulica Dunajewskiego 5, II. p.).

Biuro otwarte będzie we wtorki, czwartki i soboty od godz. 6—7 wieczorem i w niedzielę od godz. 11—1 w południe.

Dla **włościan z okolicy** otwarte będzie także we wtorki i piątki od godziny 12—1 w południe.

Odpowiedzi na listowne zapytania udziela się za nadesłaniem 10 h marki.

KRONIKA.

Niedziela 16 sierpnia.

Komunikat Strzeleckiej Komendy Etapowej w Krakowie. Z dniem 11 b. m. została zorganizowana **strzelecka poczta polowa**, na razie na przestrzeni Kraków — Miechów — Jędrzejów.

Poczta przyjmuje listy, przesyłki pakunkowe oraz pieniężne, przesyłane pod adresem Strzelców. Składnica mieści się przy ul. Kremerowskiej 10, I piętro od godz. 10—12 i od 3—5 i tam należy nadawać, bądź adresować przesyłki.

Poczta polowa przy armii operującej przeciw Rosyi rozpoczęła już swą czynność.

Nowiny krakowskie.

Następny numer „Naprzodu“ wyjdzie jutro o godz. 8 rano.

Do Polskiego Skarbu Wojskowego wpłynęło w piątek 14 b. m. z darów, puszek, bonów i t. d. 6655 koron 70 hal.

Przejazd osób cywilnych na kolei północnej. Z warnością od 14 sierpnia kursować będą dla osób cywilnych **bez specyalnych legitymacyj od władz** za opłatą biletów jazdy, prócz pociągów lokalnych Wiedeń—Lundenburg, także pociągi Gänserndorf—Marchegg, Lundenburg — Zellerndorf, Neusiedel — Dürnholz — Grusbach — Schönau, Lundenburg — Berno, Berno—Przerów, Nezamislice—Ołomuniec—Sternberg w połączeniu z liniami kolejowej dyrekcyi Ołomuniec — Opawa — Schönbrunn—Witkowice, dalej Morawska Ostrawa — Oderfurt — Frydek—Mistek, Mor. Ostrawa — Kunzendorf i Dziedzice—Bielsk—Żywiec. Ulga ta połączona jest jednak z warunkiem, że pociągi te nie będą zajęte przez transporty wojskowe albo przez transporty osób cywilnych z urzędowemi legitymacyami. W tych wypadkach osoby cywilne bez legitymacyj nie będą dopuszczane. Wagony pierwszej i drugiej klasy są ograniczone w liczbie. Bliższych wyjaśnień o czasie kursowania pociągów udzielają kasy osobowe na stacyach.

Przepaski Samarytanina polskiego. Zwracamy uwagę interesowanych osób na to, iż przepaski nasze: biały naramiennik z niebieskim krzyżem, jako odznaka przynależności do Samarytanina, winno się nosić tylko w służbie i to przedewszystkiem przez członków sekcyi lekarskiej, pielęgniarskiej, transportowej względnie kuchennej poza Krakowem lub na dworcach.

Nieludzką matkę aresztowano w osobie Zofii Rzeźniczkowej. Swego 4-letniego synka biła w okropny sposób; wedle zeznań sąsiadów, wprost znęcała się nad dzieckiem, które całe jest okryte sińcami. Dzieckiem zajęła się policya, a przeciw matce rozpoczęto dochodzenia.

Kradzieże. Na linii A—B skradziono przechodzącemu drowi T. zegarek ze złotym łańcuszkiem. Do sklepu Schönbergowej przy ulicy Tomasza włamali się nieznani sprawcy i skradli zegarki, garderobę itd. Szkoda wynosi 500 koron.

Zgubiony parasol na plantach pod pałacem Sztuk pięknych w Krakowie do odebrania w administracyi „Naprzodu“ po udowodnieniu własności.

Repertuar teatru ludowego przy ulicy Rajskiej.
Niedziela po południu: „Za wolność ojczyzny“.
Niedziela wieczór: „Kościuszko pod Racławicami“.

Wydawca: Ignacy Daszyński. — Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Kubanek. Drukarnia Ludowa, Kraków, Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).